

a kopárrá vált táj már-már „waste land”-i képének ambiguitását erősítik. Az értelmességtől mentes poétikus mező azt sugalmazza képi jelentéssel, hogy a bemutatott világ önkörében már nem javítható meg, de a mindenség nagy rendjébe betagozódva még megváltható.

A *Misilló királysága* nem a magyar naturalizmus regénye volt, hanem a naturalizmus iskoláján átment és már továbbjutott regény. Németh Andor 1920-ban a megelőző évtizedek legművészebb írásának nevezte. Azt írta, hogy „nyüzsgő az élettől és mégis absztrakt; befelé komponált, sötét krétákkal színek helyett (...) a lélek dantei homálya ez. Klasszikusan kopár, intenzitásában életdús kompozíció.” Komlós Aladár 1933-ban a látomásosságát emelte ki. „Kassák parasztjai — írta — félelmetes erők között élnek; maguk és a természet ellenséges erői közt. Naturalizmus? — tette föl a kérdést. — A rajz sötétsége erre emlékeztet, s a *Misilló* mégis távol van a zolai iskolától, mert nem -tudományos-megfigyelésből, hanem látomásból született.”

Valószínűleg ez a Komlós Aladár által is említett távlatosság, természetesség és lelki öntörvényűség az, ami Osvát tetszését is megnyerte annak idején. A *Misilló királysága* a 19. századi hagyományokat meghaladó premodern regény legjobbjai közé tartozott. Nagy kár, hogy a mai olvasó nem könnyen ismerkedhet meg vele: utoljára 28 évvel ezelőtt, 1961-ben jelent meg. Pedig érdemes lenne újból elővenni a feledés homályából. Ez a kemény, kérlelhetetlen és mégis fölfénylő, poétikus történet a magyar regény korszerűsödésének egyik különleges remeke.

MILETA ĐONOVIĆ

Éjszakai hajózás

*Jövök és megyek
De már itt az este
Eszperinosz**

*Testem beépített a magányba
És a lélek*

*„A lélek
Ha ismerni akarja önmagát
Lélekbe kell
Néznie”*

*Éjszakai tükörben
Idegen és néma
gondolom
Fejembe kerül*

A víz prédikációja

*Egy madár ébreszt
A vízen él
Gyermekkorom számos napját
A madárral töltöttem*

*Légszomjas mellett
És
én*

*A folyóhoz megyek
Hallom a mélyből
Higgýél*

*Megérkezem a vízhez
Én megszenvedem
A tűzokádó halat*

*Nem tudom hová legyek
Bezárkózom a templomba
Felemelkedem majd letérdelek*

Molcer Mátyás fordításai

* estéli ájtatosság